

Beroepstaken en leerwerkkaarten

“Je bent niet langer voor je leven geschoold, maar je schoolt je voor het leven”

Sinds de start van dit schooljaar werken we binnen ons onderwijs met beroepstaken en daarbij horende leerwerkkaarten. De beroepstaken zijn in nauwe samenwerking met partners in het werkveld ontwikkeld met de zorgverlener van de toekomst als uitgangspunt en zijn leidend binnen ons onderwijs. Het doel is vooral om onderwijs aan te bieden dat aansluit bij wat er in het werkveld nodig is én waarmee je een diploma kunt behalen. Beroepstaken hebben het zichtbare werkgedrag - op de werkvloer - als uitgangspunt en geven daardoor een realistisch beeld van wat studenten te wachten staat.

“Het was in het begin even wennen”, geeft Verpleegkunde-studente Tessa Kruijer toe, “maar inmiddels heb ik het werken met de leerwerkkaarten aardig onder de knie.” Tessa is als vierdejaars-studente de eerste lichting die met de beroepstaken en bijbehorende leerwerkkaarten aan de slag gaat. “Doordat alle beroepstaken op een rijtje staan, heb ik een goed beeld van mijn toekomstige beroep. De bijbehorende leerwerkkaarten geven mij goed inzicht in mijn persoonlijke groei.”

Realistisch beroepsbeeld

Het zijn exact de twee doelstellingen die ten grondslag liggen aan de ontwikkeling van de beroepstaken en leerwerkkaarten. “We zien dat veel studenten geen realistisch beeld hebben van hun toekomstige beroep”, vertelt docent Petra Visser, die nauw betrokken was bij de ontwikkeling. “We zien bijvoorbeeld studenten die starten met de opleiding Maatschappelijke Zorg en denken dat iemand wassen niet bij hun taken hoort. Door de beroepstaken inzichtelijk te maken, kunnen we deze misvattingen gelijk tackelen en proberen we uitval van studenten te voorkomen. De beroepstaken zijn onderverdeeld in groeistappen, zodat je zichtbaar

Naam: **Tessa Kruijer**
Functie: Verpleegkunde-studente bij het Friesland College

kunt maken hoe je langzaam in je beroep groeit. Iemand wassen hoeft niet altijd aan het begin, maar kan ook best later in je opleiding.”

“Door de beroepstaken inzichtelijk te maken, proberen we uitval van studenten te voorkomen”

In nauwe samenwerking met het werkveld ontwikkelde het Friesland College tien beroepstaken die passen bij zorg & welzijn. In de bijbehorende leerwerkkaarten staat per beroepstaak uitgeschreven welk zichtbaar werkgedrag daarbij hoort, wat de student moet kennen, kunnen en welke beroepshouding hierbij past. Daarmee geven de leerwerkkaarten uitstekend inzicht in de persoonlijke ontwikkeling van studenten.

“Heel erg handig”, beaamt Tessa. “Ik gebruik het op twee manieren. Na afloop van een stagedag kijk ik wat ik heb gedaan en welke leerwerkkaarten hierbij passen. Of ik vraag op mijn stageplek of ik een bepaalde taak of handeling mag oefenen, zodat ik me deze eigen kan maken.”

Naam: **Petra Visser**
Functie: Docent Verpleegkundige bij het Friesland College

Medewerker van de toekomst

Kennen én kunnen

Aan de hand van de leerwerkkaarten houdt Tessa in een stageverslag bij welke vaardigheden en kennis ze al bezit. “Dit verslag gebruik ik als leidraad tijdens het driegesprek met mijn docent en werkbegeleider”, legt ze uit. “Ik kan precies laten zien wat ik heb gedaan en welke theorie daarbij hoort. Met de leermeter - een systeem van schuifjes - kan ik zelf aangeven in hoeverre ik een bepaalde beroepstaak beheers. En ik zie gelijk waar ik nog aan moet werken. Op basis van dit gesprek kan ik persoonlijke leerdoelen opstellen om deze kennis of vaardigheden nog te verbeteren.”

Daarmee bieden de leerwerkkaarten ook houvast en inzicht voor werkbegeleiders in de praktijk, merkt Petra. “We zien dat werkbegeleiders ook gebaat zijn bij duidelijke hulpmiddelen die begeleidingsmomenten vergemakkelijken. De leerwerkkaarten bieden hiervoor echt de juiste handvatten. We hopen dat de leerwerkkaarten deze begeleidingsmomenten vergemakkelijken. Dat krijgen we ook terug: dat werkbegeleiders blij zijn met het materiaal. Ze kunnen de student beter aansturen omdat ze weten wat ze van hem of haar mogen verwachten.”

Geschoold voor het leven

Op de vraag of de beroepstaken en leerwerkkaarten bijdragen aan het opleiden van de medewerker van de toekomst is Petra helder. “De zorg is continu in ontwikkeling. Wat ik dertig jaar geleden in de praktijk deed, is nu niet meer aan de orde. Doorontwikkeling van de leerwerkkaarten is daarom essentieel. Ik ben ervan overtuigd dat de medewerker van de toekomst veel flexibeler is doordat hij/zij het hokjes-denken loslaat. Je bent niet langer voor je leven geschoold, maar je schoolt je voor het leven.”

Samenwerken aan groei

Een begeleide landing
De praktijkexpert
is de schakel tussen student,
school en *praktijk*

Kennismaken met de opleiding, de medestudenten, de beroepstaken en de praktijkplek. Er komt in het eerste jaar veel op studenten af. Datzelfde geldt voor werkbegeleiders op de praktijkplek. Immers, de werkdruk is hoog, de werkdag zomaar om en tegelijk moet er aandacht zijn voor nieuwe instroom en de begeleiding van studenten. Daarom zetten wij in op een ‘begeleide landing’, waarbij er een belangrijke spilfunctie is weggelegd voor onze praktijkexperts.

Naam: **Jeroen Luhoff**
Functie: Onderwijskundig ondersteuner
bij het Friesland College

Samenwerken aan groei

“De praktijkexpert is de verbindende schakel tussen student, school en praktijk”, vertelt Jeroen Luhoff, docent en studieloopbaanbegeleider. “De functie praktijkexpert an sich is niet nieuw, maar tot voorkort waren onze praktijkexperts vooral actief binnen onze schoolmuren. Met de start van de begeleide landing hebben onze praktijkexperts een geheel nieuwe rol gekregen. Ze zijn de oren en ogen op de werkvloer, die de samenwerking tussen studenten en werkbegeleiders ondersteunen, waardoor er een betere samenwerking ontstaat.”

Vragen, twijfels en onzekerheden

In januari 2022 is de begeleide landing van start gegaan met HZW niveau 2-studenten. In september werd gestart met de begeleiding van studenten in het combi-jaar Sociaal Werk-Maatschappelijke Zorg. Als praktijkexpert is Trienke Hamstra regelmatig op de werkvloer te vinden bij verschillende locaties waar ze eerstejaars studenten Maatschappelijke Zorg en Sociaal Werk ondersteunt. “Ik begeleid studenten als ze voor het eerst de praktijk in gaan. Waar lopen ze tegenaan? Wat vinden ze moeilijk? Wat is spannend? Met al hun vragen, twijfels en onzekerheden kunnen ze bij mij terecht”, legt ze uit.

Even sparren

Trienke is inmiddels een bekende vraagbaak voor studenten, maar zeker ook voor werkbegeleiders op de praktijkplek. “Ook werkbegeleiders lopen met vragen rond. Wat mogen ze van een eerstejaars student verwachten? Hoe geven ze invulling aan werkplekopdrachten? Wat als een oriëntatie op de praktijk stroef verloopt? Ik merk dat veel werkbegeleiders het fijn vinden om even met me te sparren. Zo voorkomen we miscommunicatie en kunnen we problemen gelijk oplossen.”

Vroegtijdige afhakers

Doel van de ‘begeleide landing’ is om het aantal studenten dat vroegtijdig afhaakt flink te verlagen. “Ik zie regelmatig studenten die tijdens hun eerste oriëntatie op de praktijk ontdekken dat ze niet op de juiste plek zitten”, vertelt Trienke. “Ik bekijk het dan van de positieve kant: de student weet nu in ieder geval wat niet bij hem of haar past. Ook dat is winst. En ik laat ook gelijk zien dat er binnen het werkveld van maatschappelijke zorg en sociaal werk nog veel meer mogelijk is. Zo kunnen ze zich goed oriënteren en krijgen ze een breed beeld van het beroep.”

Positief perspectief

Precies die positieve begeleiding is de kracht van de praktijkexpert, benadrukt Jeroen. “We zien een trend dat veel studenten/werknemers vroeg het zorgberoep verlaten doordat ze vaak het gevoel hebben dat ze moeten ‘zwemmen zonder bandjes’. Praktijkexperts zijn goud waard doordat ze die ‘zwembandjes’ op maat kunnen bieden. Deze persoonlijke begeleiding op de werkvloer is een manier om toekomstige zorgprofessionals binnen boord te houden. Voor mij als docent is het erg fijn dat er extra begeleiding is voor de student tijdens de oriëntatie op de praktijk. Dit miste ik in het verleden door de hoge werkdruk in de zorg. Een win-winsituatie dus voor het onderwijs én de praktijk.”

Een goed begin

De ‘begeleide landing’ voorziet daarmee in een grote behoefte bij zowel studenten als praktijkpartners, merkt Trienke. Ze is dan ook enthousiast over de resultaten. “Ik verwacht dat deze begeleide landing ons veel gaat opleveren.” Een voorspelling waar Jeroen zich bij aansluit. “Als het aan mij ligt zetten we de begeleide landing in de toekomst ook in bij de andere opleidingen en praktijkplekken. Want ook daar geldt: een goed begin is het halve werk.”

Naam: **Trienke Hamstra**
Functie: Praktijkexpert bij het Friesland College

